

E-OPPIMISESTA TEHOKKUUTTA LUOTTAMUSMIESTEN KOULUTUKSEEN

Luottamusmiesten täytyy hallita hyvin työelämän lait, sopimukset ja säädökset. Suuren tietomäärän takia perinteiset koulutusjaksot ovat pitkiä ja raskaita. Uuden tiedon hallintaa voidaan kuitenkin helpottaa verkkokurssien avulla. STTK:n alaisessa palkansaajajärjestö Pardiassa on kokeiltu e-oppimista myönteisin tuloksin.

REETTA HARMAJA

Työntekemisen rytmi on kiihtynyt, ja työntekijän irrottaminen työtehtävistään koulutusta varten on yhä vaikeampaa.

– Halusimme kehittää koulutuksen, jossa luottamusmiesten työpaikalta poissaoloaika olisi mahdollisimman lyhyt, ja samalla pystyisimme vieämään koko ohjelman läpi tehokkaasti. Lähiopetusjaksot ovat hyviä, mutta niissä kaadetaan ämpärillä tietoa. Opetettavat asiat eivät välttämättä jää mieleen, jolloin koulutuksen tehokkuus voidaan kyseenalaistaa, kertoo Pardian neuvotelupäällikkö *Kauko Passi*.

– Verkkokurssilla työ eli oppiminen teetetään opiskelijalla. Samalla mahdollisuudet omaksua uutta tietoa ovat mahdollisimman hyvät, sillä opiskelija voi itse vaikuttaa oppimisajankohtaan ja paikkaan. Yhteisissä tapaamisissa voidaan hankittua tietoa syventää ja oppia muita taitoja, kuvaa Passi.

Pardia on 23 liiton järjestö. Liittoihin kuuluu kaikkiaan yli 500 jäsenyhdistystä ja noin 80 000 jäsentä. Heistä enemmistö työskentelee valtion virastoissa tai laitoksissa ja noin neljännes liikelaitoksissa tai yrityksissä. Suurimpia Pardiaan kuuluvia liittoja ovat Suomen Poliisijärjestöjen liitto sekä Tekniikan ja Tiedon toimihenkilöt. Pardian keskeisin tehtävä on tehdä valtion virkaehtosopimus sekä ala- ja yritys-kohtaisia työehtosopimuksia, kun kokonaisvaltainen tulopoliittinen ratkaisu on syntynyt, mutta myös luottamusmieskoulutus on tärkeä osa Pardian toimintaa.

VERKKOPOHJAINEN OPPIMIS- YMPÄRISTÖ VAATII LAADUKKAAN MATERIAALIN JA OHJAUKSEN

Pardiassa on tehty e-oppimiskokeiluja eri ohjelmilla. Yksi ensimmäisistä piloteista oli osittain verkossa toteutettu Yliopistojen ja tutkimusalan henkilöstöliiton (YHL) luottamusmieskurssi. YHL:n luottamusmieskoulutuksessa monimuoto-opetus rakentui lähiopetuspäivistä ja etätehtävistä. Verkkoympäristössä kurssilaiset pystyivät katsomaan toistensa vastauksia ja keskustelemaan niistä.

Pardian tavoitteena on tuottaa pohja kaikkien liittojen luottamusmieskoulutukselle. Hanketta on konsultoinut mm. e-oppimisen asiantuntijaorganisaatio R5 Vision, joka kehittää verkkopohjaisia opiskelu- ja työympäristöjä sekä tarjoaa niihin liittyviä palveluita.

– E-oppimisen toimiva toteuttaminen vaatii usean osa-alueen huomioimista. Viimeistelty ohjelmisto eli verkkopohjainen koulutusympäristö on ensimmäinen e-oppimisen järjestämisen edellytys, mutta siitä on hyötyä vasta, kun se yhdistetään laadukkaaseen koulutusmateriaaliin sekä oikeanlaiseen koulutuksen suunnitteluun ja ohjaukseen, toteaa R5 Visionin pedagoginen asiantuntija Anu Vuorento.

VERKKOKURSSIT AUTTAVAT TIEDONHALLINNASSA

Pardian tavoitteena on löytää opetusmenetelmä, jollaluentopainotteisuutta vähennetään ja kuljetaan kohti tavoitteellista, mielekäästä ja tuloksel-

lista oppimista. Kurssit voidaan toteuttaa monimuoto-opetuksena, johon kuuluu sekä lähi- että etäopetusjaksoja. Verkon avulla opiskelu tuodaan lähemmäksi työn arkea ja siihen liittyviä tarpeita sekä nivotaan koulutusjaksot toisiinsa.

–Tietoverkot on tarkoitus kytkeä opetusprosessiin heti ensimmäisestä luottamusmiestä lähtien. Verkon kautta voidaan tyypillisimmillään opettaa sopimusten sisältöä ja lainsäädäntöä. Neuvottelutaitojen ja esiintymisen kehittäminen edellyttävät kuitenkin myös yhteisiä lähiopetusjaksoja, kertoo Passi.

Verkko-opetuksen tarve on laaja. Tietoa kaipaavat niin luottamusmiehinä aloittavat kuin pääluottamusmiehet, joiden koulutukset ovat perinteisesti kestäneet viikkoja. Pardia pyrkii myös selvittämään, miten e-oppimisympäristö voi toimia vuorovaikutusvälineenä luottamusmiesten ja pääluottamusmiesten välillä.

Passin mukaan useimmat keskusliitot pohtivat tietotekniikan hyödyntämistä koulutuksessa. Hän kehottaa liittoja harkitsemaan yhteisen koulutuksen järjestämistä eri osapuolille.

– Myös työnantajan edustajat, erityisesti henkilöstöjohto, painivat samojen asioiden kanssa. Heidän kanssaan voisi järjestää yhteistä koulutusta, sillä esimerkiksi henkilöstöjohtajan ja pääluottamusmiehen tiedontarpeet ovat osittain samoja. Tarkoituksenamme on tehdä koulutusohjelmia, joita voimme tarjota myös työnantajille, kertoo Passi.

Työelämänlainsäädäntö on hyvin laaja, ja tieto usein kirjojen varassa. Internet on erinomainen väline esimerkiksi ajan tasalla olevien tietojen haussa.

– Internet tukee toisaalta koulutettavien luottamusmiesten tarvetta saada yleiskuva lainsäädännöstä ja toisaalta löytää oman työn kannalta olennainen tieto. E-oppimisen etu on myös tiedon helppo räätälöiminen. Esimerkiksi poliisien ja verovirkailijoiden kursseissa on osittain sama sisältö, mutta lisäksi asioita, jotka muuttuvat toimialan ja työn luonteen mukaan, toteaa Passi.

Anu Vuorenon mukaan koko oppimiskäsitys on murroksessa. Verkko-oppimisympäristöt muuttavat koko opetus-opiskelu-oppimisprosessin suunnittelusta arviointiin ekä kouluttajan että opiskelijan kannalta.

– Informaatiotulvassa oppimisessa keskeistä on opiskelijan motivaatio oppia ja keskittyä opiskeluun. Parhaat tulokset syntyvät hyvin ohjatussa vuorovaikutteisessa opiskeluympäristössä

muiden opiskelijoiden ja ohjaajan kanssa. Tässä opiskelijan on kuitenkin oivallettava oman roolinsa tiedon kriittisenä käsitteijänä. Oppi ei tule useimmiten valmiina, vaan sitä on itse työstettävä. Myös kouluttajan roolit ovat monimuotoisemat. Lähiopetuksessa korostuva sisällön asiantuntijarooli saa verkko-opetuksessa rinnalleen muun muassa tutorin, verkottajan, kannustajan, materiaalin tuottajan ja organisoijan roolit. Vaikka kouluttajan rooli on merkittävä opiskeluilma- piirin ja vuorovaikutuksen kannalta, suunnittelussa on tärkeää miettiä kouluttajalle realistinen rooli ja ohjauksen tavat, jotta kouluttaja ei tukehda itseään eikä opiskeluyhteisöä haastavassa tehtävässään.

LISÄTIETOJA

R5 Vision: Anu Vuorento, puh. 09-7743740, sähköposti anu.vuorento@r5vision.com

Pardia: Kauko Passi, puh. 09-13152304, sähköposti kauko.passi@pardia.fi

RAKENNUSLIITON DUUNEX

Rakennustyöväenliiton osasto 10 Tampe- reelta toteutti Siikaranta-opiston tieto- ja viestintäteknikan opettajan Maarit Fredin ohjauksessa oman työyhteisön kehittämiseen tähänneen Duunex-oppimisympäristökokeilun. Oppimateriaalina oli myös Kimmo Keväsalon Minä ja työ -aineisto. Kokemukset on koottu kirjaseksi *Työelämän kehittäminen verkossa*. Opetushallituksen tukemaa kokeilua pidettiin arvokkaana siksin, että useammalle tietokoneen, internetin ja sähköpostin maailma oli uutta. Duunexin ansioksi kirjattiin se, että projekti lisäsi osallistujien kykyä jäsentää, tulkita ja dokumentoida työelämän ilmiöitä ja käyttää tietotekniikkaa henkilökohtaisen oppimisen välineenä. Kokeilu lisäsi osallistujien ymmärtämystä Internetin mahdollisuuksista mm. verkkokeskustelussa sekä oman työympäristön tutkimisessa kuvailemalla. Todettiin myös se, että tällaisissa hankkeissa tulee ottaa huomioon ennen muuta oppimisen läheinen yhteys käytännön ongelmien ratkaisemiseen. Toteutuksesta ja tuloksista: Työelämän kehittäminen verkossa -vihko (Rakennustyöväenliitto) sekä rl.osasto10@pp.inet.fi tai maarit.fred@siikaranta.fi. ■